

Projekt ERDI a MAS Železnohorský region

Již před Vánoci roku 2015 byla poprvé MAS Železnohorského regionu oslovena Univerzitou Pardubice ohledně zapojení do projektu ERDI. Po sérii dalších jednání, kdy byly vyjasněny požadavky a návrhy obou stran, byla přijata smlouva a MAS se tak stala partnerem místní univerzity v tomto mezinárodním projektu financovaném z grantu Evropské unie. Projektu se účastní celkem šest univerzit po celé Evropě a každá má partnera z praxe, jako si Univerzita Pardubice vybrala MAS ŽR. Dvě univerzity z Finska jako hlavní koordinátor projektu a poté partnerské univerzity v Maďarsku, na Slovensku, v Nizozemí a České republice. V časovém měřítku bude projekt probíhat mezi lety 2016-2018.

Název ERDI je zkratkou pro anglický název “Empowering Regional Development and Innovations“ v překladu Projekt pro posílení regionálního rozvoje a inovace. Celý tento projekt má za cíl rozvoj tzv. bio-ekonomiky a její posilování, což v kratších časových úsecích a v několika úrovních projektu znamená: navázání spolupráce univerzit s místním partnerem z praxe podle studijního oboru univerzity, dále pak ve vzájemné spolupráci zlepšit učební osnovy daného studijního oboru tak, aby se zvýšila u studentů zaměstnatelnost a uplatnitelnost v místě/regionu. V průběhu projektu by mělo docházet k vytvoření partnerství mezi vzdělávacími institucemi, zaměstnavateli a zprostředkovateli zaměstnání tak, aby opravdu byli studenti co nejvíce uplatnitelní v místě/regionu, aby věděli, jak se speciálně připravit na případnou práci v regionu, co jejich region očekává, jaké jsou tu pracovní příležitosti a to nejdůležitější, aby došlo k souladu místní ekonomiky, již zmíněného termínu bio-ekonomiky.

Nejdůležitějším faktorem projektu je vzájemné propojení jak znalostí, tak informací. Soudružnost regionu a práce v místě. Být si plně vědom toho, kde se člověk chce v pracovním životě pohybovat a také koheze s místní ekonomikou. Termín bio-ekonomika samozřejmě nesouvisí jenom s uplatnitelností místních studentů v regionu, to je pouze jedna část, jak soudružnosti docílit. Místní lidé, podniky, ale i životní prostředí by mělo cíleně dospět k vzájemnému respektu, rozvoji a uchování. Vědět, jak být nápomocný regionu a jak sám region pracuje, vytvářet si v místě vlastní hodnotový žebříček a tím tak posilovat vzájemnou spolupráci. Stát se znovu soběstačným místem, kde lidé vědí, co region potřebuje posílit a kde je případný prostor pro inovativní myšlenky vedoucí k zlepšení.

Ačkoliv je projekt rozmanitý, co se týče počtu zahraničních partnerů a partnerů z praxe, je tímto zároveň inovativní a přináší tak možnost získat několik různých pohledů a názorů, jak bio-ekonomika funguje v Evropě a jak bychom ji mohli rozvíjet i my.

Bioekonomika aneb udržitelnost nadevše

Termín bioeconomy, v českém překladu bioekonomika či biohospodářství, se stává čím dál více rozšířeným a užívaným pojmem. Představit si ale pod ním můžeme obrovský koloběh věcí.

Na úvod je určitě třeba zmínit obecnost termínu, nepoukazuje na nikterak konkrétní věc, je spíše názvem pro jeden velký okruh událostí a dějů, které se všechny točí okolo přírody kolem nás. Základem cyklu bioekonomiky je člověk a jeho soužití s přírodou. Termín poukazuje na to, aby si lidé všimli světa/státu/regionu kolem sebe kde žijí a podařilo se jim dostat do souznění s okolím.

Je nám známo, že výrobou energie, plastů, textilu, chemikálií a potravin svoje okolí můžeme ohrožovat, když se ale zaměříme přesně na tyto odvětví, můžeme je všechny do biohospodářství zahrnout, záleží jen na správné cestě.

K výrobě jsou potřeba jak zdroje obnovitelné, které bychom měli podporovat, tak bohužel i neobnovitelné, kterých si musíme vážit a pokusit se je zachovat. Zde přichází na řadu biohospodářství, jehož myšlenkou je, jak nám mohou místní farmáři, lesy, voda a organický odpad pomoci k výrobě podobných produktů, na kterých jsme jako společnost závislí. Tím, že se o výrobě např. potravin a textilu začne přemýšlet už na rovině lesů a organického odpadu, nám může velmi pomoci k vytvoření „bio“ hospodářského smýšlení.

Tím, že budou výrobky na bio bázi, pomůžeme jak sobě, tak společnosti, tak okolnímu životnímu prostředí, které bude v budoucnosti nakloněno inovacím a rozvoji. Tím se dostáváme k závěrečnému bodu kruhu bioekonomiky a tím je vzdělávání. Díky možnosti inovací mohou vzniknout nové výrobní procesy a pracovní místa. Celý tento bod ale musíme začít už od začátku vzdělávání. Aby lidé na světě, ve státu i v regionu věděli, kde je jejich místo.

Místní lidé, podniky, ale i životní prostředí by tak mělo cíleně dospět k vzájemnému respektu, rozvoji a uchování. Aby společnost věděla, jak může být v místě nápomocná a jak sám např. region pracuje; vytvářet si v místě vlastní hodnotový žebříček a tím tak posilovat vzájemnou spolupráci.

Cílem k naplnění je stát se znovu soběstačným místem, kde lidé vědí, co je potřeba posílit a kde je případný prostor pro inovativní myšlenky vedoucí k zlepšení.

©Anna Korejtková

VĚDOMOSTNÍ ALIANCE neboli efektivní přenos informací z praxe do vzdělávání vysokých škol.

MAS Železnohorský region se jako partner Univerzity Pardubice zapojil do mezinárodního projektu šesti univerzit Evropy, kde každá z nich má svého regionálního partnera z praxe. Projektu se účastní i zástupci z univerzity v Kanadě, kde již podobný projekt realizovali.

Cíl projektu je ambiciózní, ale jasný – nastavit skladbu předmětů studentů univerzit dle potřeb regionu tak, aby absolvent měl uplatnění v daném oboru na místním trhu práce. Tento princip přispěje k podpoře lokální ekonomiky, která cíleně bude vytvářet prostor dle svých aktuálních potřeb a možností pro nová pracovní místa místních mladých lidí.

Úkolem Železnohorského regionu bude v rámci analýzy ve spolupráci s univerzitou Pardubice zajistit aktuální potřeby místních podnikatelů a firem tak, aby vznikl jasný požadavek na zacílení odborného vysokoškolského vzdělávání. V dalších aktivitách projektu bude region zpracovávat odborné oponentury návrhů ostatních evropských univerzit z hlediska praktického využití pro ekonomiku venkova. V souvisejících rovinách je připraven zapojit své odborníky z praxe z řad členů do praktické výuky studentů.

V současné době probíhá třídenní mezinárodní konference na půdě univerzity Pardubice, kde všichni partneři definují aktivity, za které jsou zodpovědní. Mimo jiné Železnohorský region prezentoval své aktivity v oblasti lokální ekonomiky a vzdělávání, které souvisí s obsahem a cílem projektu.

Aktivity projektu jsou rozloženy do tří let (2016-2018) vzhledem k nutnosti kvalitního zpracování všech etap projektu, vč. výstupu – učebního plánu pro studenty, který již bude zahrnovat poznatky z praxe.

Projekt úzce souvisí s dalšími aktivitami regionu v rámci celoživotního vzdělávání a podpora odbytu místních služeb a produkce. Se zpracováním Místních akčních plánů pro základní a mateřské školy dle jednotlivých ORP, s Programy pro školy, které definují možnosti odborných exkurzí v regionu a formy mimoškolního vzdělávání a s Univerzitou 3. věku pro místní seniory. Veškeré aktivity ve vhodném mixu podporují regionální patriotismus, tj. nedílnou součást lokální ekonomiky.

©Kateřina Korejtková

Hlavní koordinátor projektu ERDI navštívil Železnohorský region

MAS Železnohorský region je již od roku 2016 regionálním partnerem Univerzity Pardubice v projektu ERDI, který se zabývá utvářením vzdělanostních aliancí v zapojených regionech pěti evropských států (Finska, ČR, Slovenska, Maďarska, Nizozemí) a Kanady. Součástí další fáze projektu ERDI je postupná návštěva finského koordinátora (Univerzity aplikovaných věd Karelia) u každého z partnerů projektu. Příjezd slečny Sini-Tuuli Saaristo do Železnohorského regionu byl naplánován na 8. března 2018. Protože MAS Železnohorský region se už léta činí v oblasti síťování a tvorby vzdělanostních aliancí, bylo na programu dne představit finské zástupkyni spolupráci různých aktérů v regionu a její výsledky.

Snad náhoda tomu chtěla, že nám počasí velmi přálo a po krutých mrazech počátkem března následovaných poslední sněhovou nadílkou se zrovna 8. března vyjasnilo a slunce nám na naše putování regionem svítilo celý den.

První zastávkou v regionu byla obec Valy. Po milém přijetí ze strany pana starosty Dušana Doležala následovala diskuze a seznámení slečny Sini-Tuuli se spoluprací obce, MAS a univerzity. Obec Valy byla zapojena do studentské soutěže Univerzity Pardubice O nejlepšího zpracovatele programu rozvoje obce a pan starosta byl dokonce člen hodnotitelské komise. Studenti zpracovávali strategický dokument pro obec přímo pod vedením pana starosty a vyučujících na univerzitě, a tím studenti získávali vedle akademického pohledu i zkušenosti přímo z praxe. Dále byly finské zástupkyni přímo při procházce obcí představeny příklady spolupráce v rámci svazku obcí a také rozvojové záměry obce.

Poté se se zástupci týmu MAS i s finskou koordinátorkou přesunuli do kanceláře MAS v Heřmanově Městci. Zde proběhlo jednání o aktuálním dění v projektu ERDI a budoucím postupu. Po obědě v heřmanoměstecké restauraci MAPLE následoval výlet na zříceninu hradu Lichnice, kde je rovněž k vidění krásný příklad spolupráce obcí – nová rozhledna Milada, a také do Berlovy vápenky ve městě Třemošnice, na jejímž zpřístupnění jako atraktivity pro návštěvníky i provozu samotném spolupracuje město s Národním geoparkem Železné hory i místním informačním centrem. V oblasti vzdělávání v Třemošnici navíc probíhá spolupráce města s místní střední školou a učilištěm a místními firmami jako zaměstnavateli.

Posledním cílem exkurze po regionu byl minipivovar pana Kutílka ve Žlebských Chvalovicích, kde hovor zabrousil do oblasti regionálních produktů, jejich certifikace a hlavně k vůli místních producentů spolupracovat, která se odráží například v realizaci místní Gurmánské stezky, jež propojuje místní producenty a nabízí návštěvníkům vynikající speciality k snědku i k pití a také ukázkou výsledků poctivé řemeslné práce.

V pátek 9. března se pak v zasedací místnosti Univerzity Pardubice sešli s finskou návštěvou zástupci MAS Železnohorský region i Univerzity Pardubice. Na programu byl společný workshop na téma kompetencí k mezinárodním projektům. Zároveň byly prodiskutovány aspekty spolupráce MAS a univerzity, protože jedním z cílů MAS a zároveň i projektu ERDI je zlepšit zapojení praktické stránky věci do výuky studentů, tak aby schopnosti a znalosti vysokoškolských absolventů lépe odpovídaly potřebám regionálního trhu práce. Z workshopů se všemi mezinárodními partnery vzejdou výstupy, které budou sloužit k porovnání a rovněž k čerpání inspirace navzájem.

©Ivana Řehořová

Mezinárodní projekt ERDI – setkání partnerů v Maďarsku – předávání zkušeností

Koncem března 2018 proběhlo v maďarském Gyoru setkání partnerů v rámci mezinárodního projektu ERDI („Empowering Regional Development and Cooperation“), kterého je MAS ŽR součástí již třetím rokem.

Setkání hostila jedna z partnerských univerzit – Széchenyi University v malebném městě Győr. Na setkání byli pozvaní zástupci z partnerských univerzit spolu s partnery z praxe, jednalo se tak o setkání zástupců s Maďarska, Finska, Nizozemí, Slovenska a České republiky. Jelikož projekt cílí na propojování univerzit s partnery z praxe a následnému propracování jejich studijních plánů, probíhali jednotlivé workshopy formou prezentací jednotlivých organizací, které představily formy a metody jejich spolupráce na různých úrovních.

Pro MAS ŽR bylo setkání velmi přínosné, nejen z hlediska setkávání se s dalšími partnery, ale také v rozšíření znalostí a inspirací pro další možnosti partnerství.

V prvním bloku byly představeny dvě organizace z Maďarska. NATURPARK je organizací, která nás zaujala svým přístupem k přírodě, děti a dospělí všech věkových skupin láká na poznávání přírody a okolí, které si lidé z měst již nemusí tolik uvědomovat. Chtějí, aby se lidé více chovali dle přirozenosti a svých smyslů. Pořádají proto různé akce společně s farmáři, kde si lidé dozvědí zajímavé informace o produkci potravin a celkově o funkci přírody kolem nich. Organizace také funguje jako spolek pro děti přes týden a během víkendů nabízí rodinné výlety za poznáním přírody a místních výrobců. Tato organizace je tak přínosná nejen lidem samotným, ale i farmářům, kteří přispívají malým poplatkem do organizace, která poté na jejich farmě takovými akcemi pomáhá s propagací. KAMRA je manufakturová výroba masných produktů, vč. vyhlášených maďarských klobás a salámů. Specializací firmy, kterou nám představil majitel, je uzavřený kruh produktu 100% z lokálních zdrojů, tj. od vlastního chovu prasat druhu mangalica po zpracování a odbyt. Po přednášce následovala ochutnávka.

Následoval blok prezentací, který zahájila zástupkyně finské univerzity, krátkým shrnutím a aktualizací, v jaké fázi se nyní v projektu nacházíme. Poté již následovaly prezentace mezinárodních partnerů z praxe s prvním vstupem od MAS ŽR. Kateřina Korejtková za tým MAS ŽR nejprve začala úvodním videem, které navodilo atmosféru prezentace a poté představila formy a metody spolupráce, které jsou pro MAS zásadní. Závěrem představila grafický cyklus bioekonomiky v praxi Železnohorského regionu, který se potkal s velkým úspěchem a bude publikován na stránkách samotného projektu. Cyklus stručně a jednoduše popisuje fáze bioekonomiky pro náš region a zahrnuje také formy spolupráce jak v rámci členské základny, tak na úrovni spolupráce s Univerzitou Pardubice. Další prezentaci měla organizace ENAMRO z maďarského Mosonmagyaróvár, představila všem účastníkům velmi zajímavý projekt Demo Farm („zkušební farmy“), kde si mohou jak učitelé, tak žáci vyzkoušet v praxi jejich postupy. Mohou se tak účastnit jak stáží/praxí, tak naučných workshopů, kde je jim představena určitá farma, jejich styl výroby a produkce. Princip propojení teoretické výuky s praktickou zkušeností zněl opravdu skvěle a také se shledal s velkým ohlasem.

Další blok prezentací zahájili zástupci nizozemské univerzity, kteří prezentovali spolupráci s jejich partnerem z praxe v regionu Noord-Brabant. Představovali tak jejich systém propojení lektorů z univerzity a partnerů z praxe a velmi

zajímavou myšlenku, kdy si pedagogové pravidelně ověřují v praxi, zda stále studentům předávají aktuální informace či je třeba jejich výukový program aktualizovat. Přínos jejich prezentace byl velmi zajímavý a účelný.

Posledním partnerem, kdo prezentoval, byli představitelé Kanady, kteří si připravili velmi podrobnou prezentaci o jejich partnerech z praxe, rodinnou pilou, která se zabývá zpracováním dřeva a celkově dřevařskému průmyslu. Velmi zajímavým bodem jejich prezentace bylo propojení místní komunity lidí a samotným zaměstnavatelem – pilou. Jejich soudržnost a vzájemný respekt byl úžasným příkladem, že internacionalizace je sice velmi dobrá v dnešním globalizovaném světě, ale na jistých místech je stále více potřeba velmi dobrého soužití lidí navzájem a respektu k životnímu prostředí, které firma zachovává. Každý zaměstnanec je vzděláván k respektu a ochraně životního prostředí a také je seznamován s celým systémem firmy a jejich spolupráce. V rámci spolupráce s univerzitou jsou v rodinné společnosti, která nyní zaměstnává okolo 600 lidí, možné stáže a praxe pro studenty. Jako jeden z největších benefitů firma vyzdvihla fakt, že navzdory buď silné nebo slabé ekonomické situaci nepropouští zaměstnance, ale spíše podpoří sílu a komunitu celku.

©Anna Cimburková